

Breendonk 1.271

1. az dē ki:kēs nē stē:kfo.gəl zi:n zēn zē vērva:i
2. mainē vrint ez dē blumē ga gi:tē
3. tē.gewor.əX spinēzē nēmi as mē.tē mafm:
4. spēt(ə)n es kwa.u wærək
5. up da sXip kre.gēzē bēsXyməl(d) bru:ət
6. dē sXru:ənwærəkər ɛ:i nē spli.ntər i zēnē vīndər
7. dē sXipər lækētē zēn lipən af
8. in da fabrik es niks tē zi:n
9. kumi: manəkē
10. ba.us tapt ūns fiir pintē bir
11. briŋd ūns twi:ə kilo. kri:kē | ɔ krikskē = *borrel met kriecken* |
12. zēmən ɔ.lē gēva:əvə dra:ə listərs wā:ən u:cətXē-drūŋkē
13. a dre:X na ma:ə mē. nē klɪpəl
14. kēm zaiŋ kni: gēzi:m
15. vastla:uvət wad ni fē.l nēms gēvi:rt
16. ik sēm bla:ə dak me:jo.lē ni mē:gēga:ə zēn
17. kēməkikət ni Xēda:ən zēlē juŋ
18. di:ə (da)tar afkumt
19. ən spinēkup - ɔ spinēkupnēt - ən alēfma:m
20. klak - vērva:i - wā: - padestu:l - a:uX - vās - nē pepəl
21. diē kær.l dē. gi:l dē wa.irlt fēXtē
22. ksal a pa.irlkēs Xē.vē
23. ɛŋəlantu fē.l a. sXē.pən afbre.(i)kē
24. an a.i fuzla:ivən ez ɛm bēt Xəkregē
25. gēf mai twi:ə bri:ə sti:ənē - briēdər - dē bri:ətstē
26. da stambelt sta.ta nēmi:ə
27. diē man a.id ɔ la:ivē gēlæk nē gru:ətən i.ər
28. lysefær ez in dēn e.məl ni Xēble.vē
29. dē sXo.lkindərə zēn mētē mi:əstər na dē zi:ə gēwəst
30. ikan tuX ni kumən i.ər dak - of : - (d)azək Xəri.əd bēn
31. dē biestē drīŋkē gē.ire la:əzēmē.il
32. ai kani Xa wærəkē - an a.i ka.ilpa.ən
33. stekt es nē stē:l in diēm basēm
34. ni:ə - mētē kē.igələ wātər nēmi:ə gēspelt
35. e.la kēm al twiē kern up a. gēru:pē
36. di pa.ir es ni ru:əp - da zit nug ɛn wītē kær:r in
37. zē zēn wēX na. tfēlt
38. zē i:əst sē gelt alēpən u:pdu:ən
39. a zalt nu:ət ni fær brīŋē
40. zēz dælēft fan əl mēləkwa:ət
41. dē vēnt muit sē wa:ef Xu:rsla.gē
42. in dē sXel zwamən es Xēvu:rla.ək
43. a ez ɛrēg umdatn stērək es
44. wælē mytē dælēft ɛmən ɛŋ gælē dandər alēft
| dælēvə = *wv.*; *bēt.*: *in twee delen* |
45. alēpt ez da bēt u:pafē
46. unzē mætsər ɛsə vst az ɔ vērəkē
47. zē sprīŋən umtərvatst fē ɛm wariŋ
48. dēm bu:əmkwē.kər zal dēm bu:əm afzētē -
of : - afsetē
49. dy(d) i:əstē vēnster es tu:.
50. t̄bēgintē klipē vē dē vri:mīs - du:əmis - tluf
51. ɛn sprā: - vāspra: - of : - vāsəwagəl - ɔ.əpəspra:
(*openspreiden*)
52. dē sulda.tən ɛmē da fra.menz al a:ur afXēsne:ŋē
53. sē vā:udər ɛ.itən zēs jar lan:ŋ la:tənāv. tsXo:l
ga:v:n
54. kēməd ɛm afXēru:. van zē la:v.t lan:ŋstwa:v.tər
tē ga:v:n
55. vs.il vjæ:zē zi:di ni fē:l
56. jæ.rē putē zēni fēl wæt
57. dē pa:l stav:d in dē jæ:t
58. i mijæt est nuX tē kat fē tē katšē
59. di kæs Xēfd ɔ klē.ir liXt ɛ
60. ai truk mē tpjæt sainē stjæt
61. in diēn ta.ət kwumdē gælēn alē ja:urē na dē
kērəmis
62. dē pav:tər za. dad v.nzi.ər - of : - unzli.vēni.ər -
vulmukt ɛs
63. gē zuX mai wəl ma gē sprukte.gē ma:ə ni
64. dē zwulēmē zalē ga:v:n tēryXkumē
65. gadē gv.ə vanda:X ni ka:tē
66. e.tē zælēn uk Xē.ire kē.is
67. zainē mutar ɛs kaput - a lai slo.ut - of : - a lei:
fast
68. tē.i nē wærəmən daXēwest ɛn tēs nē zaXtən
a:vət
69. da manəkē lyəp bærəvyts
70. dər ez ɛm bēst in dē kēn
71. kwa datē faktar nēm bri:f bruXt
72. kēm pu:ən a mæn ɛt
73. kan mē Xi.ən dwæ.zē mēnsn um
74. na+ tsXuftait spanēmē tpjæt in dē ny:f kar
75. kēm wa katšē va vō. denu:n
76. dē zo.un van dē kē.niŋ ɛ.i uək sulda:v.t Xēwest
77. wētē gē giēnēm bo.Xma:v.kər wu:ənē
78. di ru:əzən ɛmē laŋē dy:ərəs - of : - du:ərəs -
(*wijk „Rijweg”*)
79. kXəluc.əf ɛr gē wo.ut fan
80. tkinəkē wəŋ du:ət fō. dasət kustē du:əpē
81. sən u:ərn ɛn zn u:əgē lu:əpē
82. al duXtər kēn ɛs mējē karfəkē na+ t̄bus Xam
brē.imbē.zē trēkē
83. dar ɛs nē spēt fan di li.ər
84. ai zētē zēn stro.ut ɔ.əpē
85. tfulək suXt anders niks as Xelt ɛn ra.əŋdu:m
86. alē munt ez dry.əX - of : - dru:əX (*wijk „Rijweg”*)
fan dēn dast
87. di wēX luəpt krum - of : - sXi.əf - tez um lan:stāv.
88. ikuXt fē dē klāmən - of : - klāmən (*wijk
„Rijweg”*) - ɛn tru:əməl kē
89. dēm bu:k ɛs Xēstāvə van ɛŋ kast in tē sli kē
90. zai li:kē was kat ɛŋ gu:.
91. in tlu:ənr ezd bēt
92. nē sXytər myt Xū. kyne lu:ŋkē
93. zykt ɛs na mainən u:c:t
94. kwēt ni wu daken myt Xan zy.kē
95. nē ku:lē keldər ɛs Xū. fē t̄bir
96. ik must useblu:triŋkē u:c:m tē vērklukē
97. kmyt i:əst ɛt fu:ŋr in dē stal vy:rē
98. maim bry:r was my:X
99. dē mēləkbu:r mukt nē gru:ətən tu:ər
100. di bo.tērmelək ez dyn ɛn zy:r - sty:rtrər ɛmē.
tēryX
101. wælē za. diē pyt kyne vylēn up ɛn yr

102. a iz up sē py.nt - sēky:r (1° van een persoon ; 2° van een werk)
103. a kumt nu.ət Xēnə mēny:tə la.v.t
104. in italjə zēndər bærəgə di vy:r spar:və
105. darəvdə gæ dər up da:və
106. tē bu.əm eməz ə styk fan dē bryXəvə.irt - of : - bryXəvə.irs
107. gə myt uns fælən es kumə kə.rə
108. a es fa læ.və kumə mē əj gui bazə gelt
109. di dē.r es fam by.kəna.t Xəmukt
110. əj gətra.də vra: myt kynə nu.:
111. kəm i gæs Xəzu:t - ma twas Xiə gu. sa.r.t
112. dēm bra.vər za.i dat nuX tē diir es fē tē bar:və
113. bakə - iX bak - gə bakt - ə bakt - baktən - wə bakə - iX baktə - gə baktə - ə baktə - wə baktə - wælən emə gəbakə
114. bi:ə - iX bi.ə - gə - ə - biət - wə bi.ə - bi.əm - iX biədə - of : - bu.:- kəm gəbu.:- bi.ədə - of : - bu.:- - zəeln u.ək
115. tēz ə kla:n - of : - klu.ən (wijk „Rijweg”) - ma tēz ə fu.ən
116. gə kynd i a.rə kra.əgən u.p dē mæt
117. an ə.i Xəzə.i datn u.p mu.ə zal pa.zə
118. tma.sə za. datəj gəlv.ək a.
119. da wa.rə vu.əf pru.əzə
120. undər diən yəkələ.ir ligə vəl yəkələ - of : - a.əklə (wijk „Rijweg”)
121. twa.v.ter zal ga zu.ə - of : - zu.ə (wijk „Rijweg”) - tsy.əd al
122. tu.ə es nuXry:n - tēs nuX ma rēs Xəmu:t
123. majunə.s ma.kəzə mētə dy.ər - of : - du.ər (wijk „Rijweg”) - van ən a:
124. da by.əməkə zal da.v mu.laikynə gru.jə
125. dē pas'tu.ər ə.i Xujə wa.ən
126. dē datsən emən unz at v.ə:əş afXəbrant
127. dē melək spat vətən ər van dē kui
128. dē kastər lat fə. dē kru.əsə
129. dē tre.mə van dē kruwa.gə by.əgə van tXəwiXt
130. su.məgə mēnsə snytən ət
131. zəmən əm blāt əj grāt Xəsla.gə
132. dē sa:ş es wa tē flā:
133. dē sni.ə lə.itik
134. tēz ən i.əwəXa.ət ləjə dak a nuXəzi:m em
135. ni.pu.ət wat na. əj giələgansə ny:f stat
136. du.n - iX dynt - gə dyt - ə du. - wə dynt - gə dydət - zə dynt - iX dē.ət - gə dē.ət - ə dē.ət - wə dē.ət - gə dē.ət - zə dē.ət - dē.əkikda - datn da ma dē. - dasə da ma dē.ə
137. dy.əpə - dy:əpkli.ət - ən dy.əpfunt
138. dasə - ai dast - a dastə
139. binə - iX bin - gə bi.nt - ə bi.nt - wə binə - gə bi.nt - zə binə - bintən - buntən - ik em gəbuna
140. *Locale landmaten* : ən ruj = ± 6 m. × ± 6 m. - ən daXwant = umdert rujə - əm byndər = 4 dagwand
141. *Waternamen* : dē læ.be.k - dē mæ.ərlo.əp - dē sXalklo.əp - dē sXuməlo.əp (*streek* : *De Schommel(ing)*) - dē drə paruXə'pyt - dē bwiserepyt (*familie de Buisseret*)

De naam van deze gemeente in haar eigen dialect is : bri:ənduŋk

De inwoners heten : bri:ənduŋksənzə:irs

Een bijnaam is hun onbekend.

Het aantal inwoners op 31-12-1920 was : 2.280.

Taaltoestand. De voornaamste wijken zijn : tarp - dē gry.n wu.ək - ŋuiXa.kə (*Het hoog Heideken*) - dē mo.ləna. - dē ra.wəX (*Dendermondse steenweg*) - dē mō.lən'uk - dē bri.ndu.ŋkstra.t - *Locale afwijkingen* worden hier niet vermeld, tenzij voor het gehucht Rijweg (cf. tekst). Er wordt noch Frans noch zuiver Nederlands gesproken.

De bevolking bestaat vooral uit landbouwers ; vele werklieden verlaten dagelijks hun dorp om naar Hoboken, Hemiksem, Antwerpen en Willebroek te gaan arbeiden.

Zegslieden : 1. Verlinden, Jos.-Benedictus ; 22 j. ; geb. te B. en hier onderwijzer ; heeft steeds hier verbleven ; V. en M. waren insgelijks van B. ; hij spreekt buiten de klas gewoonlijk Breendonks.

2. Verlinden, Edouard ; 48 j. ; beenhouwer en koopman ; geb. te B. ; heeft er steeds verbleven ; V. en M. waren van Puurs ; hij spreekt steeds zijn dialect. (Was de vader van 1 ; werkte mede van 1 tot 20, maar overleed sindsdien).

3. Moyersoms ; 38 j. ; hoofdonderwijzer te B. ; geboren te Ruisbroek (gehucht Rijweg, waarvan het dialect Breendonks is, cf. I.222), heeft steeds te B. verbleven ; V. was van Willebroek, M. van Hingene ; hij spreekt, buiten de klas, gewoonlijk zijn Breendonks dialect.